

DIGITÁLNÍ STOPA DĚTÍ: PROČ BY MĚLA BÝT STEJNĚ CHRÁNĚNÁ JAKO JEJICH RODNÝ LIST

Kamil KOPECKÝ

Většina dětí má dnes vlastní digitální stopu ještě dříve, než se narodí. Ultrazvukový snímek sdílený na Facebooku, radostné „bude to holčička!“, jméno porodnice, předpokládaný termín porodu — to vše tvoří základ digitální identity člověka, který o tom nemohl nijak rozhodnout. V Institutu pro výzkum a vzdělávání v oblasti digitálních technologií a kybernetické bezpečnosti Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (který navazuje na dlouholetou činnost Centra prevence rizikové virtuální komunikace) se tématu sharentingu věnujeme dlouhodobě a výsledky našich výzkumů ukazují, že problém roste — stejně jako nástroje, kterými lze nasbíraná data zneužít. A nejde přitom jen o rodiče.

Co je vlastně digitální stopa a proč na ní záleží

Digitální stopa je souhrn všeho, co o vás — nebo o vašem dítěti — existuje v online prostoru. Fotografie, videa, komentáře, lokační údaje z EXIF dat, lajky, sdílené příběhy na Instagramu i zdánlivě triviální zmínky ve facebookových skupinách. Tyto střípky se postupně skládají do digitálního profilu, který dnes už umí s pomocí umělé inteligence zpracovat prakticky kdokoli. A na rozdíl od stop v písku se ty digitální nezametají. *Co se jednou dostane na internet, na internetu zůstává* — i když se profil po letech smaže, obsah už může kolovat na přeposlaných kopiích mimo jakoukoli kontrolu.

Pro dospělého člověka je budování vlastní digitální stopy přirozenou součástí života v síti. Problém nastává ve dvou situacích: buď když **za dítě rozhoduje někdo jiný** — typicky s dobrým úmyslem, ale bez pochopení dlouhodobých důsledků — nebo když **dítě samo** začne budovat svou digitální stopu dříve, než dokáže odhadnout, co znamená „navždy“ v internetovém světě. Pojdme se podívat na obě roviny.

Sharenting: když rodičovská láska tvoří riziko

Termín **sharenting** vznikl spojením anglických slov *share* (sdílet) a *parenting* (rodičovství) a označuje nadměrné sdílení fotografií, videí a informací o dětech ze strany rodičů — popřípadě prarodičů a širší rodiny. V [našem výzkumu Sharenting u českých rodičů z roku 2022](#), kterého se zúčastnilo 2 481 rodičů, jsme zjistili, že velká část z nich si rizika buď neuvědomuje, nebo je výrazně podceňuje. Podle navazujících dat [Policie ČR](#) sdílí fotografie a další osobní údaje svých dětí veřejně v online prostředí až **69 % rodičů**.

Zajímavé — a trochu znepokojivé — je také zjištění z našeho výzkumu, že přibližně třetina rodičů sdílí fotografie a videa zachycující děti jiných rodičů bez jejich souhlasu. O digitálních stopách, které kolují sítí, tedy rodiče často ani nevědí.

Dominantní motivace je přitom vždy stejná a lidsky zcela pochopitelná: udržet kontakt s babičkou a dědou, ukázat přátelům, jak dítě roste, zaznamenat krásný okamžik. Nejčastějšími kanály jsou WhatsApp, Facebook Messenger, Facebook a veřejná galerie Rajče.net. Žádný rodič neposílá fotku svého dítěte s úmyslem ublížit mu — jenže **úmysl a následek jsou v digitálním prostoru dvě různé věci**.

Kam až vede ultrazvuk sdílený na Facebooku

Policie ČR, Ministerstvo vnitra a sdružení CZ.NIC spustily před časem osvětovou kampaň „**Nebudujte svému dítěti digitální stopu**“, která cílí zejména na matky na mateřské a rodičovské dovolené. Letáky míří do porodnic, gynekologických ordinací a k dětským lékařům. Proč tak brzy? Protože právě **ultrazvukový snímek bývá prvním střípkem digitální identity budoucího člověka**. A obsahuje překvapivě hodně — jméno matky, její rodné číslo, identifikaci nemocnice, termín porodu, údaje o plodu.

Nebudujte svému dítěti digitální stopu

↗
více info

Skrývejte rodné číslo, jméno, názvy zdravotnických zařízení i lékaře.

Chraňte sebe i své děti.

Pomozte nám chránit děti v digitálním světě.
Vyplňte krátký anonymní dotazník.

Z několika desítek takto nasbíraných dat lze dnes s pomocí běžně dostupných nástrojů složit poměrně podrobný profil rodiny: adresu bydliště, školu nebo školku dítěte, denní režim, pravidelné kroužky, jména prarodičů, časy dovolených, majetkové poměry. Pro někoho, kdo chce ublížit — ať už zloději, stalkerovi, sexuálnímu predátorovi nebo jen škodolibému spolužákovi — je to mapa pokladu.

Policie ČR popisuje několik konkrétních kategorií rizik, které ze sharentingu vyplývají. **Ztráta soukromí dítěte**, které se k tomu nijak nevyjádřilo. **Kyberšikana** — fotky z dětství, které dnes působí roztomile, se mohou za deset let stát municí pro spolužáky. **Zneužití fotografií** k vytvoření falešných profilů, vydírání nebo tvorbě nelegálního materiálu zobrazujícího sexuální zneužívání dětí (tzv. CSAM). **Nechtěná digitální identita**, která dítěti jednou zkomplikuje vztahy, přijetí do školy nebo zaměstnání.

Jeden konkrétní případ, který policie uvádí ve svých materiálech, je příběh čtrnáctileté Natálie. Její maminka léta sdílela fotky z domova, dovolené, nemoci — s dobrým úmyslem potěšit babičku. Stačilo, aby jeden ze spolužáků starý profil objevil. Následovalo posmívání, šikana, šíření intimních snímků po třídě. Natálie přestala chodit do školy. Profil maminka nakonec smazala, ale digitální stopy zůstaly.

Proč je rok 2026 jiný: AI mění pravidla hry

Když jsme v roce 2022 publikovali první velký český výzkum sharentingu, hlavním rizikem byli lidé vyhledávající sexualizovaný obsah zobrazující děti (často se nesprávně používá zkratkový výraz „pedofilové“, ačkoli pedofilie jako sexuální preference není sama o sobě trestným činem — trestné je aktivní vyhledávání, držení a šíření CSAM materiálu a sexuální zneužívání), kteří si nevinné fotografie dětí z dovolených přeposílají na uzavřených fórech. A vedle toho spolužáci stahující staré snímky pro účely kyberšikany. Tato rizika nezmizela — naopak, podle [datového portálu Evropa v datech](#) Policie ČR v roce 2023 evidovala 716 kauz souvisejících s dětskou pornografií a běžně se mezi zajištěnými materiály objevují i zdánlivě neškodné fotky z dovolených či od bazénu.

Co se ale dramaticky změnilo, je dostupnost **generativní umělé inteligence**. Pět, deset fotografií dítěte z veřejného profilu dnes stačí k vytvoření přesvědčivého deepfake videa. V rámci kampaně **#ShareWithCare** (do které jsme se také zapojili) jsme spolu s partnery ukázali, jak snadno lze z dětských fotografií sdílených rodiči vygenerovat falešné video — včetně jeho případného zneužití k vydírání, krádeži identity nebo tvorbě nelegálního obsahu. Jak jsem v souvislosti s touto kampaní [opakovaně uváděl](#), nejde o to, že by každé sdílené fotografii hrozilo okamžité zneužití. Jde o to, že **každý sdílený snímek je dílkem datové skládačky**, jejíž celkovou podobu dnes neumí nikdo z nás předpovědět.

Hlasové zprávy, krátká videa z prvních slovíček, živá vysílání z dětského pokoje — to vše se stává tréninkovým materiálem pro AI modely, které umí napodobit hlas a tvář vašeho dítěte. V ten moment se rozšiřuje okruh hrozeb z úzkých subkultur na uzavřených fórech na běžný podvodný telefonát „mami, jsem v průšvihu, pošli peníze“ — s hlasem, který si vaše maminka pamatuje z dětského pokoje.

Sharenting jako business: kidfluencing a komerční využití dětí

Specifickou — a stále rostoucí — kategorií sharentingu je situace, kdy **rodiče nebo celebrity využívají svých dětí ke zvyšování vlastního dosahu nebo k přímému výdělku**. Dětské tváře v rodinných Instagram profilech, videa „den s našimi holčičkami“ na YouTube, TikTok účty kolem malých dětí, celebritní fotky „s mojí princeznou“. Na první pohled rodinná idylka; ve skutečnosti marketingový nástroj.

Fenomén, který se označuje jako **kidfluencing**, přitom není okrajový. Nejznámější dětský influencer Ryan Kaji (YouTube kanál *Ryan's World*) má miliony sledujících; ruská kidfluencerka Anastasia Radzinskaya přes 80 milionů odběratelů. Nejúspěšnější dětské influencerky vydělávají přes 10 000 dolarů za jediný sponzorovaný příspěvek. Rodiče v roli manažerů pak často opouštějí zaměstnání a celá rodina začíná žít z dětské tváře.

Problém je, že **dětský influencer se svým údělem nesouhlasil**. A důsledky jsou pozorovatelné: podle dokumentu Netflixu *Bad Influence: The Dark Side of Kidfluencing* i podle desítek svědectví první generace „dospělých kidfluencerů“ jde o kombinaci ztráty soukromí, neschopnosti vybudovat si normální vztahy, psychických obtíží a často i ekonomického vykořisťování. Některé z těchto dětí, již dospělé, dnes aktivně bojují za to, aby měly právo svůj dětský obsah z internetu nechat smazat.

Legislativně se tomu část světa už začíná bránit. [Francie](#) přijala v roce 2020 zákon, podle kterého musí rodiče dětí mladších 16 let získat od úřadu povolení ke komerčnímu využití jejich obrazu, výdělky jdou na blokováný účet do dospělosti dítěte a dítě má „právo být zapomenuto“ — může požadovat smazání obsahu. Americký stát Illinois přijal v roce 2024 obdobný zákon chránící dětské příjmy a další státy následují. [V České republice podobná úprava zatím neexistuje](#); kidfluencing zde spadá pod obecný zákoník práce a občanský zákoník, které však tuto problematiku výslovně neřeší.

Týká se to i celebrit a známých osobností. Fotografie dítěte známého politika, herečky nebo sportovce se šíří rychleji a ve větším okruhu než fotka dítěte běžného občana — a stává se také předmětem intenzivnějšího zájmu včetně toho nežádoucího. **Dítě, které se narodí někomu známému, má právo na soukromí stejně jako kterékoli jiné dítě.** A rozhodnutí, zda bude jeho tvář součástí veřejné image jeho rodičů, by mělo počkat na okamžik, kdy k němu dítě bude moci něco říct samo.

Vánoce, dovolené a jiné sharentingové špičky

Existují období, kdy je sdílení fotek dětí mnohonásobně intenzivnější než zbytek roku. O [vánočním a silvestrovském sharentingu](#) jsem na E-Bezpečí psal podrobněji — dětské reakce u stromečku, rozbalování dárků, slzy zklamání, rozespálá pyžama, interiér bytu, jmenovky na balíčkách. Fotíme víc, sdílíme rychleji, často pod vlivem emocí a rodinné atmosféry.

Podobně působí letní dovolené: fotografie v plavkách, na pláži, u

bazénu. Pro rodiče je to radostná vzpomínka; pro algoritmus sociální sítě je to další datový bod, který může být doporučen uživatelům s nevhodnými zájmy.

A co samy děti? Vlastní zodpovědnost začíná dřív, než si myslíme

Dosud jsme mluvili o rodičích. Jakmile si ale dítě založí svůj první účet — a v Česku je legální hranice registrace na sociálních sítích stanovena na 15 let, reálný věk je samozřejmě výrazně nižší — přebírá **část odpovědnosti samo**. A právě tady začíná řada problémů, se kterými se naše online poradna E-Bezpečí setkává denně.

Mladí uživatelé si často neuvědomují, že:

Každá zpráva v DM je potenciálně věčná. Screenshot je otázka sekundy. Obsah, který posíláte „jen kamarádovi“ nebo „jen někomu, komu věřím“, se může rozšířit jediným stiskem tlačítka. Neexistuje „Snapchat zmizí po pár sekundách“ — existuje obrazovka, která se dá vyfotit druhým telefonem, a funkce screenshot notification lze obejít.

Nudes a intimní fotografie = potenciální katastrofa. Sdílení intimních fotografií, i v kontextu vztahu, který se zdá pevný, je jednou z nejčastějších příčin případů, se kterými se v naší poradně setkáváme. Většina případů **sextortion** — online vydírání intimními materiály — začíná přesně tím, že dítě nebo teenager někomu poslal fotku, o které si myslel, že bude v důvěrných rukou. Důvěrné ruce ale nezůstávají důvěrné donekonečna: vztahy se rozpadají, účty se hackují, telefony se ztrácejí. Pravidlo je jednoduché: **pokud byste snímek nechtěli mít zítra na nástěnce ve škole, neposílejte ho nikomu.**

Hlas a tvář jsou biometrické údaje. TikTok, Instagram Reels, Snapchat — to jsou platformy, kde mladí lidé dobrovolně zveřejňují to, co je ještě před deseti lety považováno za citlivé: detailní záběry obličeje ze všech úhlů, vzorky hlasu, mimiku. Pro tvorbu

hlasového klonu dnes stačí 10–15 sekund zvukové ukázky. Veřejný Instagram teenagera je z tohoto pohledu kompletní tréninkovou sadou.

Poloha, škola, denní režim. Geotagy na fotkách, „live“ z nákupního centra, příběh ze šatny před tělesnou výchovou, fotografie školního rozvrhu na sociální síti — to vše jsou informace, které útočníkovi (ať už kybergroomerovi, nebo predátorovi v offline prostoru) usnadňují přístup k oběti. Mnoho obětí grooming případů, se kterými se v naší poradně setkáváme, vypráví stejný příběh: útočník věděl details, které dítě veřejně sdílelo, a využíval je k navození dojmu blízkosti.

Souhlasy s aplikacemi. Každé „Přijmout vše“ v nové aplikaci znamená další balík dat, který někdo shromažďuje. U dětí a mladistvých to platí dvojnásob, protože ti často nečtou ani nadpisy. Naučit se aspoň občas říct „ne“ je součástí digitální hygieny.

Tím vším chci říct, že **ochrana digitální stopy není jen rodičovský úkol**. Ve chvíli, kdy dítě začne samo tvořit obsah, stává se samo aktérem — a potřebuje vědět, jak s tím zacházet. A to je bohužel oblast, kterou český vzdělávací systém stále spíš přehlíží, než systematicky řeší.

Co s tím — prakticky

Jedno pravidlo shrnuje všechno ostatní: **přemýšlet optikou dítěte, nikoli optikou rodiče nebo uživatele v daném okamžiku.**

Pro rodiče před sdílením: Prozradí tato fotka něco, co by dítě jednou nechtělo, aby vědělo jeho okolí? Mohla by se použít proti němu — ve škole, u pohovoru, ve vztazích? Dala by mi na takovou fotku souhlas, kdyby na to měla věk a slovní zásobu?

Nastavte soukromí profilů. Sdílejte s lidmi, které osobně znáte, v uzavřených skupinách nebo přes soukromé složky v OneDrive či Google Fotkách, kde lze vypnout další přeposílání odkazu. Veřejné profily pro sdílení obsahu s dětmi nejsou vhodné.

Minimalizujte osobní údaje. Neuvádějte celé jméno dítěte,

datum narození, jmenovitě školu či školku. Vypněte geotagy (ukládání polohy na mobilu).

Vyhňte se citlivým momentům. Nahota, spodní prádlo, plavky, pyžamo, situace zesměšňující nebo intimní (nemoc, nočník, pláč, hádka). Vyhňte se i ultrazvukovým snímkům s osobními údaji matky.

Ptejte se dítěte. Jakmile je dítě schopné rozumět tomu, co fotka znamená, žádejte o souhlas — a respektujte jeho „ne“. Není to vždy příjemné, ale učíme ho tím, že **nad jeho obrazem má suverenitu ono samo**.

Pro děti a teenagery: Předpokládejte, že cokoli pošlete, jednou uvidí někdo, komu to nebylo určeno. Intimní fotografie a videa nikomu — ani partnerovi, ani nejlepšímu kamarádovi. Polohu, školu a denní režim nezveřejňujte veřejně. Když se vám něco stane, mluvte s dospělým, kterému věříte, nebo napište nám do poradny E-Bezpečí — s vydíráním, únikem intimních fotek ani groomingem nejste nikdy sami.

Pro všechny: jděte si příkladem. To, jak my jako dospělí zacházíme s obrazem svým i obrazem svých dětí, utváří představu mladší generace o tom, co je normální sdílet. Pokud doma fungujeme jedním způsobem a očekáváme, že dítě se bude ve svých teenagerských letech chovat jinak, je to marný boj.

Závěr: je to o respektu, ne o paranoii

Sdílet radost je přirozené. Mít fotky svých dětí v mobilu, v album, posílat je babičce — to vše je v pořádku a nic z toho nikdo neříká, že by mělo skončit. To, co v našem institutu a v projektu E-Bezpečí opakovaně zdůrazňujeme, je jiná myšlenka: **digitální stopa člověka je součástí jeho identity, stejně jako rodný list**. A zaslouží si stejnou péči — ať už je tvůrcem rodič, prarodič, nebo samo dítě.

Dejme dětem prostor, aby si jednou svou online identitu postavily samy. Vědomě, svobodně a hlavně bezpečně. A než stiskneme

„Sdílet“ — ať už jsme v roli rodiče zveřejňujícího fotku svého potomka, nebo teenagera posílajícího zprávu — zkusme se aspoň na pár sekund zastavit. Tak, jak to v názvu své kampaně navrhuje Policie ČR spolu s CZ.NIC: **zastavme se, než začneme sdílet**.

Pro E-Bezpečí, Kamil Kopecký,
Univerzita Palackého v Olomouci

Zdroje

1. KOPECKÝ, K., SZOTKOWSKI, R., MIČKOVÁ, H., NOVÁKOVÁ, A. (2022). *Sharenting u českých rodičů*. Centrum prevence rizikové virtuální komunikace (nyní [Institut pro výzkum a vzdělávání v oblasti digitálních technologií a kybernetické bezpečnosti](https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-staze-ni/vyzkumne-zpravy/158-sharenting-u-ceskych-rodicu-2022/file)), Pedagogická fakulta UP v Olomouci & Microsoft Česká republika. <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-staze-ni/vyzkumne-zpravy/158-sharenting-u-ceskych-rodicu-2022/file>
2. KOPECKÝ, K. (2025). *Vánoční a silvestrovský sharenting: když sváteční fotky vytvářejí riziko i digitální stopu dítěte*. E-Bezpečí, roč. 10, č. 2, s. 49–52. <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/socialni-site/4768-vanocni-a-silvestrovsky-sharenting-kdyz-svatecni-fotky-vytvareji-riziko-i-digitalni-stopu-ditete>
3. Policie ČR. *Nebudujte svému dítěti digitální stopu*. <https://policie.gov.cz/clanek/akce-a-projekty-nebudujte-svemu-diteti-digitalni-stopu.aspx>
4. Policie ČR, CZ.NIC, Safer Internet Centrum ČR (2025). *Nebudujte svému dítěti digitální stopu*. Blog CZ.NIC. <https://blog.nic.cz/2025/06/04/ovlivnujme-budoucnost-detskych-digitalnich-stop-s-rozmyslem-zastavme-se-nez-zacneme-sdilet/>
5. Česká justice (2025). *Stoupá počet zneužití digitální stopy, varuje policie*. <https://www.ceska-justice.cz/2025/02/stoupa-pocet-zneuziti-digitalni-stopu-varuje-policie-na-internetu-jsou-stovky-fotek-nahych-deti/>
6. Deník.cz (2025). *Rodiče předhazují fotky svých dětí pedofilům i vtípačkům. Stát to chce změnit*. https://www.denik.cz/z_domova/sharenting-rodice-sdileni-fotek-deti-internet-nebezpeci.html

-
7. Bezpečnější Ostrava (2025). *Nevytváříte dítěti rizikovou digitální stopu?*
<https://bezpecnejsi.ostrava.cz/nevytvarite-svemu-diteti-rizikovou-digitalni-stopu-sharenting-detem-ublizuje/>
 8. Evropa v datech. „Sharenting“ na sociálních sítích — navzdory prevenci je zneužívání dětí na internetu stále častější.
<https://www.evropavdatech.cz/clanek/109-sharenting-na-socialnich-sitich/>
 9. Chip.cz (2026). *Policisté varují rodiče: Nesdílejte fotky svých dětí na internetu.*
<https://www.chip.cz/bezpecnost/policiste-varuji-rodice-nesdilejte-fotky-svych-deti-na-internetu-zadelavate-si-na>
 10. GIVT blog (2023). *#ShareWithCare upozorňuje na problematiku sdílení fotografií dětí na sociálních sítích.*
<https://blog.givt.cz/2023/08/20/sharewithcare-upozornuje-na-problematiku-sdileni-fotografii-deti-na-socialnich-sitich-hrozi-jim-i-kradez-identity/>
 11. GDPR.cz (2025). *Kidfluenceri a zákon: chráníme děti, nebo jejich sledovanost?*
<https://www.gdpr.cz/kidfluenceri-a-zakon-chranime-deti-nebo-jejich-sledovanost>
 12. Reflex.cz (2020). *Dětská práce mladých influencerů? Francouzský parlament rozhodl o regulaci odvětví.*
<https://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/103361/detska-prace-mladych-influenceru-francouzsky-parlament-rozhodl-o-regulaci-odvetvi.html>
 13. Mojepsychologie.cz (2025). *První generace dětských influencerů bojuje s traumaty i legislativou.*
<https://www.mojepsychologie.cz/vztahy/rodicovstvi/prvni-generace-detskych-influenceru-bojuje-s-traumaty-i-legislativou-526>
 14. Marblog (2025). *Děti na internetu: influenceri, sharenting a rizika.*
<https://www.marblog.cz/post/deti-na-internetu-influenceri-sharenting-rizika>